

1 DAG

ÚR SOSIALLOGGAVUNI

Væksturin í avlampsjónini

AVLAMSPENSJÓNIN er ikki einans komin í lag undir javn-
aðarlandsstýrinum; men eisini munandi hækkað hesi 4 árin. Vit
skulu her vísa á, hvat hon var, og hvat hon verður, tá hon 1.
apríl 1963 kemur í huddina; men viðmerkjast skal at hesi töl er
sambært pristal 30. mars 1961:

	1. októbr 1959	1. apríl 1963
Grundpeningur fyri hjón	3084	5724
Grundpeningur fyri einstøk	2052	3792
Avlampsviðbót	336	720
Hjálparviðbót	732	1188
Fløgurviðbót		1968
Fjárhúsbandsviðbót	144	624
Mesta avlampsjónin fyri hjón	4296	10224
Mesta avlampsjónin fyri einstøk	3520	7668

Hetta verður eina mánaðin:

	1959:	1963:
Hjón	kr. 358,00	kr. 852,00
Einstøki	kr. 276,00	kr. 639,00

STØRSTA SOSIALA FRAMSTIG Í FØROYA SÖGU!
FYLKIST UM JAVNAÐARFLOKKIN!

Fólkaheimið Føroyar

EITT lið í skapanini av FÓLKAHEIMINUM
FØROYAR er hin mikla úbyggjan, ið nú
fer fram bæði á sjógv og landi, og tað er
framvegis ein lívstreyt fyri Føroya fólk, at
hon ei verður tarnað av nøkrum afturhalds-
politikki; men ótarnað heldur fram, hæg-
ar til vit eru komin á mál.

FYLKIST TÍ DYGGILIGA UM JAVN-
AÐARFLOKKIN 8. NOV. TAÐ ER
BESTA BORGAN FYRI ØKTARI
VINNU OG BETRI LIVILÍKINDUM.

Vit kunnu triva í nokur:

1. 12 ár formaður í Fiskimanna-
felagnum. Fiskimenn ikki vunn
ið eitt oyra í sáttmálabót.
2. Minkaði minstulon fiskimanna
úr 800 niður í 650 kr.
3. Høvuðsmaður at avtaka lands-
handilin í 1953.
4. Vildi ikki greiða atkvøðu fyri
at hækka arbeiðaralønurnar, tá
á øðrum sinni voru fyri á tingi
5. Tordi ikki annað enn atkvøða
fyri sosialloggavuni av ræðslu
fyri veljarum.
6. Vildi ikki feroyska fiskimann-
in so mikið, at hann motti á
fundi, tá samráðingarnar fóru
fram í Íslandi og fiskimálini
har vóru afturvunin.
7. Vil steingja okkum úti við vit-
leysi loysingarpolitikki sinum.
O. S. fr.

Og sami maður torir siga: »EG
SVIKI IKKI SANDOYINGAR.«

—O—

Sjúkrahúsbýggingin.

Tað er eitt eyðkenni fyri Dag-
blaðið, at tað roynir at minka um
alt ella heilt gera til einkis alt tað
mikla, ið hent er hesi seinastu ár-
ini; men kortini ikki so heilt ó-
rimuligt, tá blaðið má hava eina
ógvuliga dökka samvitsku frá
teimum 8 árunum, ið av sonnum
eru myrkasta blað í Føroya søgu,
tá fólkalokksmenn ráddu fyri
borgum. ...

Tá blaðið nú er farið at pilka
við sjúkrahúsbýggingina, er hefta
meira enn ósmæði, tí hvørt menn-
iskja veit, at tað er undir hesum
landsstýrinum, at peningamálið er
greitt til hesa bygging — 8 milj.
kr. eru útgæðar at gjalda okkara
part av sjúkrahúsbýggingini.

Fólkalokksmenn greiddu ikki
hetta mál — og eingin týr, at teir
vildu greitt tað, um teir aftur komu
til ræðið.

Tað vóru pinkumál aftur ímóti
hesum, ið teir ikki bjóðaðu til at
greiða!

Havnarmaður.

SOSIALURIN

HEIMASTÝRI — TJÓÐSKAPUR

Fólkalokksurin hevur svarið
trygdareid til heimastýrislógina og
arbeiði undir henni í 8 ár.

Tjóðveldisflokkurin hevur sagt
seg til reiðar eisini at svørja trygd
areid til heimastýrislógina; men
setti ta treyt, at óvasgi maður
landsins var ein sambandsmaður
— nærri tilskilað. Kr. Djurhuus.

Er tað soleiðis, at alt virki und-
ir heimastýrislógina miðar ímóti
at koma feroyskum tjóðskapi til
lív, hava hesir flokkar annað-
hvørt lutikið í ella sagt seg til
reiðar at luttaka í hesum verki.

(samanber fólkalokksins avreið-
ing av feroyska politinum á
danskur hendur.)

Nú uppdur valið eru and-
stöðuflokkarnir fúsir til verka at
koma heimastýrislógini til lívs —
heimastýrislógini.

ið tryggjar okkum alt tað sjálv-
stýrið, vit eru mentir at bera,
ið tryggjar okkum heimsins
bestu peningaskipan.

ið tryggjar okkum veiðu- og
virkisrættindi í Grønlandi,
ið tryggjar okkum móðurmálsins
óskeða rætt í øllum forum her á
landi,

ið tryggjar okkum eigið merkið
— flaggið.

BRÆVKASSIN

Tað hevur verið skrivað um,
hussu nógv misfyrst her á landi
undir fólkalokksstýrinum; men
eingin tyktist hava nevnt, hussu
nógv vilði fóru fyri einki av
teimum verkföllum, ið vóru hesi
árin.

Er tað ikki gjørt eisini at fáa
hesi töl fram í dagligu ljós?

Og hvat hava fiskimannaverk-

föllini ikki kostað fiskimannum
sjálvum?

Áhugaður.

SVAR: Hvat verkföllini í 1953 og
1954 kostaðu fiskimannum er lítt
at siga nakað um. Fiskimenn
vunnu ið hvussu er ikki eitt ein-
asta oyra, tí sáttmálarir vóru
ikkil bóttil til tað betra — heldur
hin vegin. Í 1953 fór alt várið fyri
einki, verkföllini leyk ikki fyrr enn
einaferð í apríl mánaði.

Konir menn meta annars verk-
föllini at hava kostað samfelag-
num:

Skiparaverkfallið 1951	5 milj. kr.
Majverkfallið 1951	6 milj. kr.
Fiskimannaverkf. 1953	14 milj. kr.
Fiskimannaverkf. 1954	15 milj. kr.

I alt 40 milj. kr.

Hetta er ógvuliga lágt settur
kostnaður av at hava fólkalokks-
menningi í landsstýrinum og
Erlend Patursson sum formann í
Fiskimannafelagnum, sum fyrst og
fremst hevur verið fiskimannum ó-
bótliga dýrur.

—O—

»BRÆVKASSIN«

Upp undir val verður so nógv
hævt á máli — eisini SEV ver-
ður nevnt. Tá eg ikki keni meg
visan í hesum ívamáli, loyvi eg
mer at spyrja brævkassan, um
tað ikki var so, at fólkalokks-
menn og sambandið ikki lógu
størvegis í smábygdin og i
fyrsta lagi ikki vildu fáta pen-
ing, ið rakk til alt SEV-okið?

SEV-maður.

SVAR: Um fyrstu peningalægging
ingina til SEV vóru tingmenn ikki
samtir. Sambandsmenn og fólka-
flokksmenn hildu tað ikki vera
neyðugt, at smábygdin og bygd-
ir, ið lógu langt burtur komu upp
í. Javnaðarmenn vildu, at allar
bygdir í SEV-økinum fingi streym
og settu til uppskot um, at 4 milj.
kr. av Marchallpeninginum vóru
játtaðar SEV. Sambands- og fólka
flokksmenn vildu í mesta lagi
ganga við til 3 milj. kr. Bygdir
sum Gjógv, Oydarfjörður, Æðu-
vík, Morskrænes, Ljóðsár, Tjørnu-
vík, Kaldbak, Velbakur, Bour,
Funningur, Elduvík, Hellurnar,
Selatrøð, Svínár, Salsun, Vík,
Kirkjubour, Slettanes og Gásadal-
ur fingi til einki SEV heimanvegin.

Tann miðjónin, ið skuldi veita ljós
og hita til hesar bygdir varð nýtt
til bygging av telefonstöðini í Havn

veitst tú?

AT tað var Hákon Djurhuus,
sum á sinni gjørdi so skila-
leysan sáttmála um keyp av
portugalslolarum, at teir,
sum upprunliga kostaðu 2,8
milj. kr. komu at kosta 6,3
milj. kr. — og at tað er hetta
landsstýrið, sum mátti útgæva
pening, og har aftur pening
til rakstrarhall.

AT tá ið umsókn kom til tingið at
veita útróðramonnum minstulon
segði Erlendur Patursson, at nú
vildi hann ikki hoyra meir um
minstulon.

AT tá ið javnaðarmenn komu við
uppskotinum um 1000 kr. í
minstulon, spurdi sami Erlendur
Patursson: »Hvadan skulu vit
fáa pening frá?»

AT sami Erlendur nú hevur upp-
skot um 1200 kr. í minstulon við
ongum pengum — ergo: valagn.

AT tá ið tað galt um at útgæva
danskur pening til Sjóvinnu-
bankan, var tað — náationalt;
men tá tað galdur um at útgæva
danskur pening til sosial tiltøk,
er tað — ónationalt.

AT tá ið tað fyrstu samráðingarnar
fóru fram um fiskimarkið, segði
Hákon Djurhuus: »Jeg holder
på havens frihed.«

Haldið Sosialin

eygab

ANTI-SOSIALISMAN. — Nýggiu
sosiallógirnar eru ivaleyst størstu
sosialu framstíg. ið henda kunnu
núlívandi atarríði. Veseldømi,
armóð, hungur og hall verður rik-
ið á dyr. Sjálvsalið, dirvi, virkis-
hugur, hugni og gleði sprettur nú
fram, har tað mangastaðni kendist
ósukuralt. Tó vóru ikki øll so gløð
fyri hesum tiltøkum, eitt nú Dag-
blaðið, ið heilsaði hjálpini til
gomul, avlamin, einkjur, sjúk og
onnur treigandi við m. a. hesum
orðum:

»So er bara eftir, at vit eisini
viðurkenna tann vandan, hetta
kann hava fyri okkara tjóðskap-
arliga liv...«

»... men fær henda peningaliga
trygd okkum til at leggja gær-
arnar niður, so er deyðin í dur-
unum...«

»Føroyingar hava veruliga longu
valt at taka við hesum, men: —
Føroyingar vara teg fyri titt liv,
nú er at sýna, at ryggur var nóg
sterkur at bera teir goðu dagar-
nar. —«

TAÐ ER VERULEIKI:

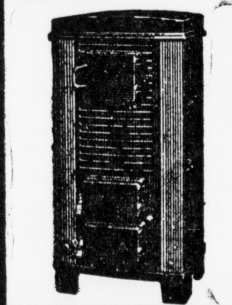
AT undir hesum landsstýrinum
hava fiskimenn vunnid:

- 1) 1060 kr. í minstulon — ein
hækking upp 63 pst.
- 2) stundning til heimaútróður 15
oyru pr. kg — vaksin frá 2
og 5 oyru kg ella ávikavist
við 750 og 260 pst.
- 3) fritt við lön.
- 4) 20 pst. stundning til skipabygging.
- 5) 55 oyru í stundningi fyri stóran
fisk, 20 fyri miðmáfisk og 5
oyru kg fyri smáfisk.
- 6) útróðrstundning í Grønlandi:
5 oyru kg fyri ráffisk og 10
oyru kg fyri saltfisk.

Gevio
føroyskar
BARNABØKUR!

Hold fast ved det faste
brandrel - skift til...

HESS-O-MATTO
den danske Hæder...
dubbeltermometeret
dubbel brandrel

Pf

VALDEMAR LUTZEN

Brev til Sosialin

HEN RØDD ÚR KEYPMANNA-
HØVN

Nú tað stundar uppdur val-
undir seg ikki, at vit Føroyingar,
ið hittast her í størbýnum, koma
at tosa um viðurskiptini heima.
Alt stýttist til hina stóru avgerðina
tæn vit Føroyingar í útlegd fegn-
ast yvir hin mikla framburð, ið
eisini er fram hesi fyra árin.

Sjálvandi hevur verið neyðugt
at sett segl til, men hann, ið einki
rægar, hann einki vinnur. Tað ger
einki, um stórar byrðar verða lagd
ar á samfelagið, bert ver koma
fólki landsins aftur til góðar í økt
ári vinnu og øktari úrtøku hjá
fólkinum.

Gløðligt er at hoyra, hvussu
nógv skipafloðin er øktur — 40
nýggir linubátar komin, aðrir 20
í gerð ella í umbúna.

Vega- og havnarbeiði sum
ongatilð áður, bergholið í Suðuroy
komið væl ávegis, og bergholið í
Norðoyum í ljósmála.

Grunnur við 60 milj. kr. á veg
til fløggingar á øllum økjum, har
enn er tørvur til útyggjan og
nýbyggjan, so fólkið alt kemur í
arbeiði.

Eisini eru vit komin væl áleið-
ið, tá tað ræður um at byggja stál-
skíp heima í Føroyum; eitt megn-
ne tiltak, ið vit størliga hava lands-
stýrinum at takka fyri við at hava
fengið »Eignsudviklingsloven« eisini
til at gjalda í Føroyar.

»Østifternes- kredittforening« hevur
viðtaka slett virki til eisini at um-
fata Føroyar, og verður hetta ivaleyst
størsta tiltak, ið nakrantíð er
gjørt til frama fyri seithúsbygging
í Føroyum.

Hin størsta hendingin er kanska
tunn á sosiala økinum, har gomul,
avlamin, einkjur og onnur treing-
andi hava vunnid stórra tryggleika,
størri livsvónir og betri livilíkindi
enn nakrantíð áður.

Nevnst kann mangi annað, men
tað er ikki neyðugt her. Alt saman
er sjálvandi landsstýrinum og
landsstýrisflokkinum at takka fyri,
sum í samvinnu hava fingið hetta
fram.

Eg vil enda við at senda bestu
kvøður heim til allar landsmenn
minar og mæla øllum teimum, ið
ynska at framburðurin skal
halda fram, til at fara á val 8.
november og greiða atkvøðu fyri
JAVNAÐARFLOKKINUM.

—O—

»EG SVIKI IKKI SANDOY-
INGAR«

»14. sept.« sigur frá, at Sandoy-
ingar hava fingið eitt so fram úr
gott valevni — ein avrekskappa
við sergávum — Erlendur Patur-
sson.

Hinir á listanum mugu ikki hava
størvegis virði millum manna —
teir verða einki nevndir.

Hvat Erlendur hevur avrikað
fyri Sandoyingar er óneyðugt at
siga frá; tað er hvørjum mansbarn
her á oynni greitt.

Hvørji eru so bragd Erlends?